भूताः गर्भाशयलक्षणे चर्मणि धृतं रेतो हि गर्भात्मना परिणमति तच्च वाक्संबन्ध्येवेति सिद्धं सर्वासामात्रेयीत्वम् ॥१३॥ ५ ॥४॥

चतुर्थे सामिधेन्यादिराघारान्तः प्रदर्शितः प्रयोगः पञ्चमेऽथास्मिन्प्रवरादिर्निरूप्यते । तत्र दैवहोत्रार्षेयमानुषहोतॄणां वरणं विवक्षुरादौ तदङ्गतयाश्रावणं विधत्ते ॥१॥ आश्रावणाङ्गतयेध्मबन्धनदर्भाणां ग्रहणं विधत्ते । एवकारो वक्ष्यमाणपक्षद्वयनिरासार्थः । वेपनः कम्पनशीलः ॥२॥ स्तरणसमिन्धनलक्षणस्य कार्यस्य करणादिदं बर्हिरादिकं यज्ञस्य किंचिदङ्गम् ॥ तन्निराकरोति इध्मसंनहनाग्निसंमार्जनलक्षणकार्यद्वयकरणादेतदिध्मसंनहनात्मकमेव यज्ञस्य किंचित्प्रशस्तमङ्गम् अतस्तद्धारणपक्ष एव श्रेयान् ॥३॥ अथे देवहोतुरग्नेर्वरणं विधत्ते अग्रे आर्षेयवरणमानुषहोतृवरणाभ्यां पूर्वम् ॥४॥ विद्वानित्यनेन यष्टव्यदेवतापरिज्ञानम् चिकित्वानिति परिज्ञातस्यार्थस्याविस्मरणम् अनुष्ठा अनुक्रमेण ॥६॥ नभोऽङ्गिरोमनुषां वत्युपसंख्यानमिति [पा° १. ४. १८. वा° २.] भसंज्ञया रुत्वाभावः ॥७॥ ऋषीणां संबन्धिनमध्वर्युर्होतारं वृणीते ॥९॥ ब्रह्म परिवृढं कर्म तत्साधकत्वादग्निरपि ब्रह्म स यथा आवहति तद्वत् ॥११॥ साङ्गवेदाध्ययिनोऽनूचानाः प्रावितारः कर्तारः अवतिस्तत्क्रियावचनः ॥१२॥ असावित्यत्र होतुर्नाम प्रथमान्तं निर्दिशेत् ॥ see ३. ५. ३. ॥१३॥ हे सवितः सकलकर्मानुज्ञातर्देव एतदेतेन मम वरणेन मद्व्याजेन त्वामेव वृणतेऽध्वर्यवः । तेन मन्त्रपाठेन सवितुरनुज्ञा लब्धा भवति । होतुः कर्म होत्रम् इह हौत्रं कर्तुमग्निं वृणते न तु मामित्यर्थः ॥१५॥ होता ह्यनुवाक्याः पठिष्यन्याज्याभिर्यक्ष्यंश्च भवति ॥१६॥ रातिर्दानं धनं लभेम । उर्व्यायामुरुत्वे महत्त्वे । सुप्रीतादित्या वयमदितये देवमात्रे अपापिनः अनपराधिनो भवेम अथ वा दितिः खण्डनं नाशः तदभावाय चिरकालजीवनाय भवेम ॥१७॥ अनुब्रवदनुब्रूयात् ॥१८॥ यथा सर्वेऽपि नरा आ सर्वतः शंसन्ति तथाविधशंसनाय प्रियाम् । अथ साधारण्येन नराणां यो ज्ञोष आशंसितः स युक्त एव न हि केवलं तद्धौत्रज्ञानामेव संलापोऽपेक्षितः अपि तु यो ज्ञुष्टां वाचं जानाति यश्च न सर्वैरप्ययं साधु उक्तवानित्येवंरूपा वाचो (पया वाचा ABC.) विसृज्यन्ते उच्चार्यन्ते ॥ होतृवर्ये होतृवरणे । अमायि हिंसितमभूत् ॥२०॥ अग्न्यादीनामुरुत्वं लोकसिद्धम् ॥२२॥ संमर्शनदेशाद्धोतृषदनं प्रत्यागच्छेत् । परागतं वसु यज्ञाख्यं धनं यस्मात्स ॥२३॥ अर्वा अर्वाक् अभिमुखं धनं यस्य स ॥२४॥ हे विश्वकर्मन्महादेव त्वं शरीरस्य पाता भवसि ॥ उपवेशनस्थानादीषदुत्तरतश्चलनं समन्त्रकं विधत्ते हे उभावग्नी युवां मा मामुत्कृष्टमाधिक्येन मौषिष्टं दाहं मा कार्ष्टम् उष दाहे यतो लोकः स्थानं वां संबन्धी अतो हेतोर्मा मा हिंसिष्टमिति प्रार्थना युक्ता । होतृषदनादुदङ्मुखमेजति एजृ कंपने ॥२५॥ the explication of यथेह - भागधेयं is wanting in ABC. । यथा लोके कश्चित्पाचकः तत्स्वामिनं पृच्छति पक्वामन्नं यथा आनेष्यामि यथा वा आनीतं पात्रे समर्पयामीति ॥२६॥ १ ॥५॥

अथ स्रुगादापननिगदं नवधा विभज्य व्याचिख्यासुराद्यं भागमनूद्य तस्यार्थमाह । वेदितव्यस्य मन्त्रे अनिर्देशात् इदमिति तत्कर्मप्रदर्शनम् इदमनुष्ठेयं कर्म वेत्तु जानातु । तस्य हौत्रेण प्रतिनियतं संबन्धमाह तस्यो हि तस्यैव हि स च संबन्धनियम एवकारार्थेन उशब्देन द्योत्यते । प्रकर्षेणावतीति प्रावित्रो यज्ञः । घृतपूर्णां स्रुचमास्यस्व हस्ते धारय उपसर्गादस्यत्यूह्योर्वेति [पा° १. ३. २१. वा° ३.] आत्मनेपदम् ॥१॥ मन्त्रे स्रुचमित्येकस्या एव नि-